

Toelichting Modelstatuten stichting jeugdzorg en combinatie-instelling

NVTZ/NVZD/Dirkzwager legal & tax Versie 2026

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten modelstatuten	3
3. Modelstatuten Jeugdhulpaanbieders	4
4. Modelstatuten Combinatie-instellingen	6

1. INLEIDING

De NVTZ en NVZD werken al jaren samen met Dirkzwager legal & tax bij het ontwikkelen en aanbieden van modeldocumenten voor hun leden. Naast de bestaande basismodelstatuten voor zorgaanbieders die onder de (bestuursstructuurvereisten van de) Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) vallen, zijn aanvullende modelstatuten ontwikkeld voor stichtingen zijnde instellingen die (ook) jeugdhulp aanbieden in de zin van de Jeugdwet. Aanleiding daarvoor is dat per 1 januari 2026 de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (Wvbj) in werking is getreden welke wet onder meer de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet heeft gewijzigd. De bestuursstructuurvereisten zoals neergelegd in de Wvbj dienen in de statuten van jeugdzorgorganisaties en combinatie-instellingen die vallen onder de reikwijdte, te worden verankerd.

Voor jeugdhulpaanbieders geldt de verplichting om te voldoen aan de bestuursstructuurvereisten van de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet, waaronder het instellen van een onafhankelijke interne toezichthouder, op het moment dat zij met meer dan tien jeugdhulpverleners jeugdhulp met verblijf verlenen c.q. doen verlenen; of zij met meer dan vijftientig jeugdhulpverleners ambulante jeugdhulp verlenen c.q. doen verlenen ([artikel 4.4.1 Jeugdwet](#)). Deze verplichting geldt ongeacht de rechtsvorm van de jeugdhulpaanbieder en ongeacht de lokale, regionale of landelijke schaal waarop de jeugdhulpaanbieder actief is. Bepaalde categorieën van jeugdhulpaanbieders kunnen worden uitgezonderd van deze verplichting ([artikel 4.0.a1 Besluit Jeugdwet](#)). Voor gecertificeerde instellingen gelden de bestuursstructuurvereisten altijd.

De bestuursstructuurvereisten voor jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen (hierna vereenvoudigd: jeugdhulpaanbieders, behoudens uit de context een andere uitleg blijkt) zijn neergelegd in de Jeugdwet en nader uitgewerkt in het Besluit Jeugdwet. Daarbij is van belang dat de Jeugdwet zich in beginsel richt tot de leden van de interne toezichthouder zelf, terwijl het Besluit Jeugdwet op onderdelen aanvullende eisen stelt die mede betrekking hebben op personen in de directe omgeving van een lid van de interne toezichthouder, zoals bepaalde familieleden.

De modellen bieden een handreiking en kunnen dienen als voorbeeld. Het kan echter zo zijn dat zorginstellingen te maken hebben met specifieke regelgeving of bepaalde omstandigheden die aanleiding kunnen geven voor andere statutaire dan wel reglementaire bepalingen. Wij raden onze leden aan de modellen als kader te gebruiken en zelf afwegingen te maken passend bij de specifieke context waarin de instelling opereert. Het is goed eventuele door u opgestelde conceptstatuten éérs te laten toetsen door uw notaris of juridisch adviseur en -bij gebruikmaking van de Vpb-zorgvrijstelling en/of ANBI-regeling- door uw fiscaal adviseur,

alvorens deze ter besluitvorming aan de raad van bestuur en/of raad van toezicht voor te leggen.

NVTZ, NVZD, noch Dirkwager legal & tax zijn aansprakelijk voor het hanteren van de modellen.

2. UITGANGSPUNTEN MODELSTATUTEN

De nieuwe modelstatutenstichting jeugdzorg gaan uit van jeugdzorgaanbieders in de vorm van een enkelvoudige stichting met een meerhoofdige raad van bestuur en een raad van toezicht die vallen onder de bestuursstructuurvereisten van de Jeugdwet. De nieuwe modeldocumenten zijn opgesteld voor twee doelgroepen:

- a. Jeugdhulpaanbieders: dit zijn instellingen die uitsluitend jeugdhulp in de zin van de Jeugdwet aanbieden en niet (tevens) onder de reikwijdte van de Wtza vallen. De toelichting t.a.v. Jeugdhulpaanbieders is te vinden in **Paragraaf III**.
- b. Combinatie-instellingen: dit zijn instellingen die zowel zorg aanbieden in de zin van de Wtza als Jeugdhulp in de zin van de Jeugdwet, en daarmee onder beide wettelijke regimes vallen. De toelichting t.a.v. Combinatie-instellingen is te vinden in **Paragraaf IV**.

De bestuursstructuurvereisten voor zorgaanbieders onder de Wtza zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit Wtza en de Uitvoeringsregeling Wtza. Voor jeugdhulpaanbieders zijn vergelijkbare eisen opgenomen in de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet.

De modelstatuten bouwen voort op de NVTZ-NVZD Modelstatuten Stichting 2026 (de basismodelstatuten). Deze basismodelstatuten kennen de wet en de Governancecode Zorg 2022 als uitgangspunt, aangevuld met kernonderwerpen waarop de NVTZ en NVZD nadrukkelijk richting willen geven. De nieuwe statuten voor jeugdzorgaanbieders vormen een aanvulling of afwijking op de basismodelstatuten. In deze toelichting wordt daarom uitsluitend ingegaan op de artikelen die afwijken van de basismodelstatuten. Verwezen wordt naar de Toelichting bij de basismodelstatuten.

3. MODELSTATUTEN

JEUGDHULPAANBIEDERS

Deze toelichting heeft betrekking op enkelvoudige stichtingen die uitsluitend jeugdhulp (doen) verlenen in de zin van de Jeugdwet, beschikken over een meerhoofdige raad van bestuur en een raad van toezicht, en moeten voldoen aan de bestuursstructuurvereisten van de Jeugdwet.

Hieronder geven wij een artikelsgewijze toelichting, waarbij wij slechts een toelichting geven op de artikelen die specifiek gelden voor Jeugdhulpaanbieders en om die reden afwijken van de Wtza-systematiek en de daarop gebaseerde al bestaande basismodelstatuten. Daarbij merken wij op dat in verschillende artikelen het begrip 'zorgorganisatie' of 'instelling' is vervangen door 'jeugdhulporganisatie' en/of 'gecertificeerde instelling'. Voor zover in artikelen uitsluitend deze terminologische aanpassing is doorgevoerd, wordt volstaan met deze algemene toelichting en worden de betreffende artikelen hierna niet afzonderlijk besproken.

Artikel 1 Begripsbepalingen

- **Artikel 1.1 sub c – bestuursverslag**

Het begrip 'bestuursverslag' verwijst naar het verslag zoals bedoeld in de Regeling openbare jaarverantwoording Jeugdwet, in plaats van de Regeling openbare jaarverantwoording Wmg uit de basismodelstatuten. Hiermee wordt aangesloten bij de voor jeugdhulpaanbieders relevante verantwoordingsregeling.

- **Artikel 1.1 sub f – jaarverantwoording**

Het begrip 'jaarverantwoording' verwijst naar de openbare jaarverantwoording in de zin van artikel 4.5.2 tweede lid van de Jeugdwet (nieuw, per 1 januari 2027), in plaats van artikel 40b Wmg.

- **Artikel 1.1 sub g – jeugdhulporganisatie**

Het nieuwe begrip 'jeugdhulporganisatie' omvat het organisatorisch verband van de stichting en de dochtermaatschappijen als bedoeld in artikel 24a van Boek 2 BW, alsmede de met de stichting in een groep verbonden rechtspersonen of vennootschappen als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 BW. Dit begrip vervangt het begrip 'zorgorganisatie' uit de basismodelstatuten en zorgt er mede voor dat de onafhankelijkheidseisen niet alleen gelden voor de stichting als zodanig maar ook voor de daarmee verbonden dochter- en groepsmaatschappijen, op gelijke wijze als in de basismodelstatuten het geval is.

- **Artikel 1.1 sub i – raad van bestuur**

Het begrip 'raad van bestuur' verwijst naar het bestuur van de stichting in de zin van Boek 2 BW dat belast is met de algemene en dagelijkse leiding zoals bedoeld in de Jeugdwet, in plaats van de Wtza.

- **Artikel 1.1 sub j – raad van toezicht**

Het begrip 'raad van toezicht' verwijst naar het toezichthoudend orgaan van de stichting in de zin van Boek 2 BW dat tevens fungeert als interne toezichthouder zoals bedoeld in de Jeugdwet, in plaats van de Wtza.

Artikel 3 Doel en middelen

- **Artikel 3.2 sub a**

Het bieden van 'goede en zorg' is vervangen door het bieden van 'goede en verantwoorde jeugdhulp'. Ook zijn de begrippen 'zorgorganisaties' en 'zorgverlening' vervangen door 'jeugdhulporganisaties' en 'jeugdhulpverlening', passend bij identiteit en doel van jeugdhulporganisaties.

Artikel 9 Raad van Toezicht: samenstelling en benoeming

- **Artikel 9.9**

Dit artikel bevat de meest substantiële aanpassingen ten opzichte van de basismodelstatuten. De wijzigingen vloeien voort uit de specifieke onafhankelijkheidseisen van de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet (artikel 4.4.1 lid 1 onder b en c Jeugdwet en artikel 4.4.1 lid 2 jo. artikel 4.0.a3 Besluit Jeugdwet). De volgende subonderdelen zijn toegevoegd:

- Sub h (nieuw): dit volgt uit artikel 4.4.1 lid 1 sub b Jeugdwet jo. artikel 4.0.a3 lid 1 sub b onder 7° Besluit Jeugdwet.
- Sub m (nieuw): dit volgt uit artikel 4.4.1 lid 1 sub c van de Jeugdwet.

Daarnaast is in artikel 9.9 opgenomen dat de stichting bevordert dat ten minste een van de leden van de raad van toezicht een persoon is aan wie jeugdhulp is verleend dan wel ten aanzien van wie een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering is uitgevoerd, of de ouder is van een dergelijke persoon, of werkzaam is (geweest) als jeugdarts, jeugdhulpverlener of medewerker van een gecertificeerde instelling. Dit volgt uit artikel 4.4.1 lid 1 sub d van de Jeugdwet.

Artikel 13 Boekjaar en jaarverantwoording

- **Artikel 13.9**

In dit artikel is opgenomen dat de jaarverantwoording overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.5.2 lid 2 van de Jeugdwet en de Regeling openbare jaarverantwoording Jeugdwet wordt ingericht, in plaats van overeenkomstig artikel 40b Wmg en de Regeling openbare jaarverantwoording Wmg.

4. MODELSTATUTEN COMBINATIE-INSTELLINGEN

Dit onderdeel van de toelichting heeft betrekking op enkelvoudige stichtingen met een raad van bestuur en een raad van toezicht die zogenoemde combinatie-instellingen zijn. Het betreft zorg- en jeugdhulporganisaties die jeugdhulp (doen) verlenen in de zin van de Jeugdwet en die ook zorg in de zin van de Wtza (Zvw-zorg, Wlz-zorg en andere zorg) verlenen of doen verlenen, en moeten voldoen aan de bestuursstructuurvereisten van de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet, en de bestuursstructuurvereisten van de Wtza en het Uitvoeringsbesluit Wtza.

Hieronder geven wij een artikelsgewijze toelichting, waarbij wij slechts een toelichting geven op de artikelen die specifiek van toepassing zijn op combinatie-instellingen en om die reden een aanvulling vormen op de Wtza-systematiek en de daarop gebaseerde reeds bestaande basismodelstatuten. Daarbij merken wij op dat in verschillende de begrippen 'zorgorganisatie' of 'instelling' zijn aangevuld met de begrippen 'jeugdhulporganisatie' en/of 'gecertificeerde instelling'. Voor zover in artikelen uitsluitend deze terminologische aanpassing is doorgevoerd, wordt volstaan met deze algemene toelichting en worden de betreffende artikelen hierna niet afzonderlijk besproken.

Artikel 1 Begripsbepalingen

- **Artikel 1.1 sub c – bestuursverslag**

Het begrip 'bestuursverslag' verwijst naar het verslag zoals bedoeld in de Regeling openbare jaarverantwoording Jeugdwet, alsmede de Regeling openbare jaarverantwoording Wmg uit de basismodelstatuten.

- **Artikel 1.1 sub f – jaarverantwoording**

Het begrip 'jaarverantwoording' verwijst naar de openbare jaarverantwoording in de zin van artikel 4.5.2 tweede lid van de Jeugdwet én artikel 40b Wmg.

- **Artikel 1.1 sub i – raad van bestuur**

Het begrip 'raad van bestuur' verwijst naar het bestuur van de stichting in de zin van Boek 2 BW dat belast is met de algemene en dagelijkse leiding zoals bedoeld in de Wtza én de Jeugdwet.

- **Artikel 1.1 sub j – raad van toezicht**

Het begrip 'raad van toezicht' verwijst naar het toezichthoudend orgaan van de stichting in de zin van Boek 2 BW dat tevens fungeert als interne toezichthouder zoals bedoeld in de Wtza én de Jeugdwet.

Artikel 3 Doel en middelen

- **Artikel 3.2**

Het bieden van 'goede en zorg' is aangevuld met het bieden van 'goede en verantwoorde jeugdhulp'. Ook zijn de begrippen 'zorgorganisaties' en 'zorgverlening' aangevuld met 'jeugdhulporganisaties' en 'jeugdhulpverlening'.

Artikel 9 Raad van toezicht: samenstelling en benoeming

- **Artikel 9.9**

De combinatie-instelling kent een uitgebreide set onafhankelijkheidseisen die voortvloeit uit de cumulatieve toepassing van de Wtza/Uitvoeringsbesluit Wtza en de Jeugdwet/Besluit Jeugdwet ((artikel 4.4.1 lid 1 onder b en c Jeugdwet en artikel 4.4.1 lid 2 jo. artikel 4.0.a3 Besluit Jeugdwet). De voornaamste aanpassingen ten opzichte van de basismodelstatuten zijn:

- Sub h (nieuw): Dit volgt uit artikel 4.4.1 lid 1 sub b Jeugdwet jo. artikel 4.0.a3 lid 1 sub b onder 7° Besluit Jeugdwet.
- Sub m (nieuw): Dit volgt uit artikel 4.4.1 lid 1 sub c van de Jeugdwet.

Daarnaast is in artikel 9.9 opgenomen dat de stichting bevordert dat ten minste een van de leden van de raad van toezicht een persoon is aan wie jeugdhulp is verleend dan wel ten aanzien van wie een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering is uitgevoerd, of de ouder is van een dergelijke persoon, of werkzaam is (geweest) als jeugdarts, jeugdhulpverlener of medewerker van een gecertificeerde instelling. Dit volgt uit artikel 4.4.1 lid 1 sub d van de Jeugdwet.

Artikel 13 Boekjaar en jaarverantwoording

- **Artikel 13.9**

In dit artikel is opgenomen dat de jaarverantwoording overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.5.2 lid 2 van de Jeugdwet en de Regeling openbare jaarverantwoording Jeugdwet wordt ingericht, én artikel 40b Wmg en de Regeling openbare jaarverantwoording Wmg.